Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьлл 1923 шера дениз ◆ ШОАЛТТА, 6 ФЕВРАЛЬ, 1982 ШУ. ◆ № 16 (8582). ◆ Мах 3 кеп.

ХIАРА БАЛХА ДИЙНАХЬА ХЬАДЕР ДУКХАГIА ХИЛИЙТА!

ШЕРРА ЯХЬ А ЙОАРЖАЯЬ

ЧIоаггIа хьинар айденна болаш дIадоладир Назранерча «Электроинструмент» яхача завода къахьегамхоша цхьайтталагIча пятилетка шоллагIа шу. Ерригача болх беча моттигашка, бригадашка, участкашка, цехашка яьржай СССР-ен Нохч-ГIалгIайчен автономен 60 шу а нохчийн гIалгIайн халкъаш шоай лоIамагIа Россена юкъедаха 200 шу а дIазарзетадаьча дерригача халкъа цIейна толамашца накъа дахара йола социалистически яхь.

Производства эффективности балха дикали лакхъяра тIагIертта къахьегаро йиш хилийтар коллектива дерригача кертерча хьокхамашта 1981 шера йола паччахьалкхен план кхоачашъе а 1982 шера толамца болх бара кийчо е а.

Ханал хьалха кхоачашъяьйи БАМ-а, РСФСР Нечерноземни зона, цхьайтталагIча пятилетка кхьича лоархIамеча гIирсий гIашлонхоашта, экспорта электросверлильни гIашлоашта - отделочни машинаш арахецара задани.

Шерагара шерага дукхагIа хул завода коллективо арахеца продукци. Цо йиш хулийт йолаш йолча ьIайлен тIарча производственни факторех эффективно пайда ийбе. 1980 шераца ийсдича 4 процент лакхденнад 1981 шера фондо юхатийнинар.

Боахама механизм аргальккха тоалрах бола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета соцам кхоачашбара тIаберзабаь боккха болх баьб партийни организаце, завода кулгалхоша. Укхаза вIашагIъелла я тахан баьча балхах лур цунах юххера хьахулачунга хьежжа телаш йола 39 бригада. Цар чулоац 358 болхло - сдельщик, е берригга сдельно болх беш болча нах 72 процент.

1982 шера цьоалагIча январе дена планироване кердача хьалашка болх беш я завода коллектив.

«Дунен а дахлен а дикагIа йолча образецашка хьежжа хилар — цул локагIчоа цхьаккха дича а раьза хила йиш яц», — парте XXVI съезде новкъоста Леонид Ильич Брежнева аьнна уж дешаш да тха коллективо шин керттера девиз нь тIанийцараш. Производствана интенсификаци яра керда, кхы а пайданегIа йола формаш хьинаре творчески лехар да хано дIадехар. ХIаьта из кхетадеш в да. ТIа-тIа чоалханегIа хулаш доагIача декхараша дIадех къахьегама коллективай балхах юххера хьахулашдар лакха хулийтилга Iалашдара бехктонхам лакхбар, инициатива дегIайоалаяр.

Из декхар кхоачашдара тIаерзаль я лоьвсии оалаш йола шерра дIаяйза продукци дикала доалдара комплексни система (КСУ КП). Тха завода сихха хьаллаьцар из система.

Комплексни системи перспективность сенах латт аьлча, из латт, цо производственни подразделенех цхьаьгеи комплексни системе «вIашагIхотта» йиш хулийтаи хиларах, хIана аьлча массане а нормативно - технически организационни база предприяте прогрессивни стандарташ л. Заводе отта а яь балха юкъейоалаль я кийчача продукце дикала доал дара процессаш лертIалха а стабилизаци е а йиш хулийташ йола 53 стандарт. Продукце дикала, тешаме хилара, цуй чIоагIа хилара тIахьожам лоаттабара, наха ховтташ из хилар довзара, тхоай изделешкара дIадехаш дола кердадар ханнахьа теркалдара айхха бувзамаш лоаттаду заводо ший продукци дIайийсрашцеи Iилма - тохкама институташци.

Продукце дикала доал дара керда система чуйоалаярах хьахулашдолчунга дукха хьежа делаизар. ЦхьоалагIчен лакхерчен категорех арахеца даьлар тхо, ерригга продукци. Арахецаш йолча бархI изделех сий дола пхисаборг тIалатташ я хIанз кхоъ. Ерригача арахецача продукцена юкъе 13 процент лоац дикала Знак тIалаттача продукце. Шерра юкъеденад кийча изделеш дIахьошше а складе дIачуийяр. Из а довзув дац. Коллектива плана тIа лаьрхIа да дикалга дилача лакхача категорех йола продукци пятилетке 30 процентага кхоачие. Из декхар кхоачашдара тIаерзаьь я укх пятилетке чакхъяха лаьрхIача дерригача гIулакхий комплексе.

ЛаьрхIа да, къовсттадаь аьлча, материал дукха чулоацаш йолча морально къаенача электродрелий, гIашлоньотделочни машинии моделаш экономнегIа ярех хувца. Иштта лаьрхIа да эффективность лакха йола технологически оснастка оттае а кийчъе а. басара нагнетательни бакни производства линеиа универсальни испытательни стендаш юкъелхьа.

Социалистически яхьах хьабоала пайда лакхбар — заводской марка сий дикхдара коллективо лоаттабеча къовсама лоархIамегIара звено. Цехашта, участкашта, бригадашта, контрольни цифрашка хьежжа, прогрессивни нормайи нормативайи кIийлен тIа латта заданеш уттаю. Уж заданеш массе оагIора хьара ювц къахьегама коллективай собранешка. Уж ювцаш латтача хана лаха а лехе плана юкъехьу организационни технически мероприятеши гучайийнача ресурсии кхомбара йола резерваши. Оттаьь мероприятеш чанх мишта йоах а производственни заданеш кхоачаш мишта ю а хьожаш даим тIа хьожам лоаттабу партийни бюро, цехий партийнии профсоюзни организацеш.

Продукце дикала доал дара комплексни система гома чуи ресурсаш эффективно пайда ийбечеи Iалаьмате боккхача лоархIаме да къахьегама ресурсех хьаькъале пайда ийбара доп. Дикка тоаденнад кадраш хержара, дIаийенъяре, цаьрна кхетам балара, ювцара гIулакх. Долчча бесси аьлча, тха предприяте хулаш яц мо шина инженерно - технически кадраш Нагахьа процентаи а доаладаь ала йиш яц, заводе хIана бераш бола инженерно-технически болхлой хила бокарех 30—35 процент мара баи. Хоаш да, завод технически дегIайоалаяра, къьетта производства технологе даькъе, из хIама аьттув болаш ца хилар.

ЦIераш яха безам ба са продукце дикал лакхъяра доал дара система оттайра а чулра а юкъе дакъа лоацача инженерно - технически балхахой. Уж ба стандартизаце отдела начальник Н. А. Алмосова, энергомеханически отдела начальник Б. И. Муталиев, ОТК начальник Б. С. Албогачиев, инженер - конструктор У. М. Балаев, инструментальни цеха начальник Б. М. Беков, дукхха иххыбараш.

Тхо, хетаргахьа, халкъа эша товараш арахецар керттера специальность йоаца ихы коллективаш а санна, дIадоладелар эIамигача хIамагара. Хувцаделар гIулакх парте промышленноста хьалхашка халкъа эшача товарий производства ассортимент а боарам а чIоагIа шерблара декхар оттадича. ДегIаухаш латтача масштабаша дIадийхар халкъа эша товараш арахецара гIулакх кхыча бесса отталелга. Тахан производства ерригача объема юкъе халкъа эшача товарашта кхоача дакъа 40 процентага кхоач. Продукце цхьа модель — электродрель ИЭ-1032 ер шу доладелча дена сий дола пхисаборг тIа а латташ араювл. ЛоархIаме да, халкъа эша товараш арахецара даькъера дIадехараш керттерча продукце производства даькъерча дIадехарел хIамма а лохагIа ца хилар. Полаш йола стандарташи продукце дикала доал дара комплексни системеи ерригача изделешта йоагIаш я.

Завода партийни организаце даим бIарг тIалоаттабу продукце дикал лакхъяра дешашта. 1981 шера сентябрь бетта хьенар партийни бюро арахецача продукце дикал лакхъяра тIаберзабаь бола болх тоабара дешага. Цо белгалдаь гIулакхаш кхоачадеш латт коллективо.

Толамех дувцаш, дицдайта йиш яц кхоачамбоацараши халонаши. Дукха хувцалу заводе болхлой, кховчам боллаш дацар технически кийчо лакхъяра балхаш, лаккъе сзаш я цхьайолча изделей дикал. Уж а кхыдола а кхоачамбоацараш дIадаха йиш йолаш да. Из гIулакх деш да тхо.

1982 шера доккхагIа дола социалистически декхараш тIа а ийца, шерра социалистически яхь йоаркаьй заводо коллективо КПСС ЦК ноябрьски (1981 ш.) Пленума решенеши Л. И Брежнева указанеши ларде а лувцаш, цхьайтталагIча пятилетка шоллагIча шера план ханал хьалха кхоачашъяра. Тешаш хила йиш я тха предприяте болхлоши специалисташи советски нах лакха дикал йола продукци яра а кийца гIадбугархилараш.

С. МУТАЛИЕВ,
Ахриев Гlапура цIерагIча «Электроинструмент» завода партбюро секретарь.

ХАНАЛ ХЬАЛХА

ЦхьайтталагIча пятилетка шоллагIча шера хьинар лаьгIца долийташ къахьегаш хьайоагIа «Грознефть» яхача объединенена чуйоагIача Грозненски бурув тохарий балхий управлене коллектив. Ханал хьалха, 28 январе, кхоачашйир цу коллективо бурув тохара январь бетта план. ТIехдика къахьегарца белгалъяьлар Буруннвя-2 яха Золотарева кулгалдеш йола буровой. Бетта тоха дезаш хиина 912 метр бурув цу бригадо 27 дийнахьа техар. Дика къахьийгар №№ 154, 136 йолча буровой бригадаша а.

Кердача, бурув тохара технологехи техникехи кхетаме пайда эцар бахьан долаш вIашотIехьдаьлар бригадай иштта лакха технико - экономически хьокхамаш даха.

Д. ГАБАЕВ,
ГУБР воккхагIвола инженер.

* * *

Шоаш укх шера тIанийца социалистически декхараш толаме кхоачашдеш ба Карабулакски химреагентий завода болхлой. Цар январь бетта планал совгIа маькала яьккхай шин эзар сом мах бола продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра задани цхьа процент гаргга тIехкхоачашъяьй. Духхьал из лакхъяра чотогIа хьаьнй планал совгIа ара мел хийца салови продукци.

Социалистически яхье хьалха латташ я Зирченко Валентина Андреевнаи Любимцева Вера Георгиевна керте латтача сменай коллективаш.

ПЛАНАЛ СОВГIА ЭЗАР ТОНН

«Октябрьнефть» НГДУ мехкдаьттахоша дерригача технико-экономически хьокхамий январь бетта план тIехкхоачашъяьй. Задонел совгIа маькала яьккхай 20 эзар сом мах бола продукци. Планал совгIа даьккхад эзар тонн мехкдаьтта. Къахьегама овсарле лакхъяра бетта задани цаI ихо процент гаргга тIехкхоачашъяьй. Из лакхъяра чотагIа даьккхад планал совгIа мел даьнна мехкдаьтта.

«ХIара балха дийнахьа хьадер дукхагIа хилийта!» яхаш девиз а йолаш шерра социалистически яхь йоарйаьча «Октябрьнефть» НГДУ мехкдаьтта [illegible] коллективаш из шоай [illegible] декхараш толаме кхоачаш [illegible]. Церна юкъе а хьалхашка ба [illegible] Ерманди Илмы Виласиновни керте латтача цхьоалагIча цеха коллектив. Ерригача управлене планал совгIа даьккхача мехкдаьттах дукхагIдар цо даьнна да.

Н. ДОТМАРЗИКИ.

КОЛЛЕКТИВА НИЗ — БАРТ ХИЛАРЦА

Вай республике а, вай мехка кхыча областашка а йоазаши дика дIайоаши я «Терек» яхача Нохч-ГIалгIай мебельно - хьун хIамаш еча производственни объединене арахецаш йола «Вега» яха набор. Из хьеча доккха дакъа лоац ала мегаргда № 2 йолча мебельни цеха коллективо. Мебельни цех объединене керттера лоархIачарех цаI я. Укхаза хьаю «Вега» яхача набора лаьрхIа лохкерчен лохерчен секцей каркасаш.

Дика толамаш доахаш чакхдаьккхар цу коллективо цхьайтталагIча пятилетка хьалхара шу. Доккха да коллективо юбилейни шера тIанийца декхараш а. Пятилетка шоллагIча шера план кхоачашъе лаьрхIад 25 декабре. Дукха мероприятеш чаккхаьлха лаьрхIад укх шера цехерча болхлоша шоаш арахецача продукце дикал товаяра.

Болх дика булуш, хьинаре къахьегаш хьабоагIа мебельщикаш кердача шера а.

Шоайла барт тайна хилар. гIо - новкъостал дара кийча хилар, арахецаш йола продукци тIехдика хилийтара массаза а уйла еш хилар. хьинар кхо ца деш къахьегар — уж я коллектива керттера белгалонаш. Цхьан цIен дезал санна, къахьегаш ба цехе гIалгIай, нохчий, эрсий, украинцаш, кхыча а къамех бола нах.

— Дукха я коллектив чIоагIъялара, цо шийна хьалхашка мел латта декхараш толаме кхоачашдара йола белгалонаш. — яхаш дувц цеха кулгалхочо Ибрагимов Руслана. — Баьъда, керттера белгало я коллектив цхьа барт болаш хилар. Цудухьа аттагIа да цунна моллагIа хало эшае. Дукха ба тха хьалхарча мугIарашка латташ бола болхлой. Царех къьаьстта белгалбаха безам ба са массала а шоай декхараш сийчеца чакхдоахаш бола мебельщикаш ГIалгIа Д. Цечоева, эрсе Н. Пареньнова, нохчо Т. Исраилова. Иштта[illegible] санна шоайла гIерта болаш, дика а ю а [illegible] лаш, моллагIчоа гIо-новкъостал де кийча болаш къахьегаш ба уж хьинар дола кхалнах.

ВорхIлагIа шу да Руслан укх коллективе къахьегаш вола. 1975 шера Индустриальни института лесотехнически факультет чакх ма яьккхинге а объединене балха эттар Ибрагимов. Объединенерча кулгалхоша дIахьожавир из № 2 йолча цехе сменин мастералла. Иштта, мебельни цеха коллективе дIаболабелар Руслана къахьегама никъ. Юххьанце а дена дикача оагIорахьара дIавовзийтар цо ше. Деша вагIаш ше мел Iомадаьр пайда эцаш балха юкъедоаладе гIерташ, шин хьинар кхо ца деш къахьегаш вар къона специалист. Из бахьан долаш коллективана дукха везавалар эIамига саг. Цул гIехьагIа, цехе нерда начальник оттаве везаш ха шийеъелча, объединенерча кулгалхоша шеко йоацаш дIаоттавир цу моттиге Ибрагимов. Уж тийша бар цо шин гIулакх тешаме дIахьоргхиларах. Дукха ха яьлелхьа Руслана дIахьекхар шийх теша мегаргхилар. Тоадала доладелар коллектива балха гIулакхаш: кхоачашйир планаш, лакхъелар къахьегама овсарле, тоаелар арахецача продукце дикал.

Иштта тIехь - тIехьагIа дикагIа толамаш доахаш хьайоагIа Ибрагимов Руслана кулгалдеш йола интернациональни коллектив таханарча денешка а.

Дукха да къоначо кулгалхочоа тахан хьалхашка латта декхараш. Руслана тешо си да шин коллектива, болхлоша салоIарен, бытен дешаш. Цул тешал деш да дика хьадаь, хоал кийдаь болхлоша хIама дуа цIа. Хьадаь долаш латт кхачахха лаьрхIа быто вон цIа.

Х. ШАДИЕВ.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) цеха начальник Ибрагимов, дикагIбола производственникаш, нешаш Д. Цечоева, В. Пареньнова, Т. Исраилова.

И. ИЛИЕВА сурт.

ОПЫТ МАССАНЕГА ДIАКХАЧИЙТАРА

Поточно - цеховой хьисапе шурийна хьайбаш леладара опытах, из вай республика колхозийи совхозийи балха юкъейоалаярах дувцаш семинар - совещани хилар самардийнахьа Шелковскоя района «Коминтерн» яхача колхозе.

Цига даькъа доаьаш бар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь А. В. Власов, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела хьалхара заместитель С. И. Кожуховский, КПСС обкома юрта боахама отдела заведующи С. М. Беков, КПСС райкомийи горкомийи секретараш, райисполкомийи горисполкомийи председателаш, юртбоахама министерствайи ведомствайи кулгалхой.

Семинар - совещани хьайийллар А. В Власова. Цо аьлар. ЦхьайтталагIча пятилетке вай республикана хьайбаш леладерашта хьалхашка оттадаь декхараш торонашка хьежжача лакха а дац. Цунца цхьана шерагара шерига лакхлуш я дулх, шура, хьайбай цхы тайпа продукци яикхара а кийчъяра а планаш. Уж толаме кховчашъелга тоалашагIа йола балха опыт шерра йоаржаярах, производствана юкъеяхьарах тийна да. Республике дулх, шура йоаккхилга дикка лакхде йиш хулийтаргйолча торонех цаI я Шелковской района колхозий балха юкъедоаладаь поточно - цеховой хьисапе хьайбаш леладар. ХIара районга хьалашка хьежжа цу балха опытах пайда эца беза республикна кхыча боахамашка а.

Цул тIехьагIа къамаьл даьча КПСС Шелковской райкома хьалхарча секретара В. Г. Табацковас дийнар поточно - цеховой хьисапе доахаш леладара опыт шоай шурий фермай балха юкъейоалаеш дукхьалъэттача халонех уж эшаяра чакхдаьхача гIулакхех, тIехьара нох баьнача пайдах.

Шоай боахамашка поточно - цеховой хьисапе болх вIашотIехьбаьккхара опытах дIахо де лерхIачох хоам бир «Коминтерн» колхоза председатела Н. А. Юшкевич, «Красный пахарь» колхоза председатела Д. В. Потетнюс, ХIаьта Шелковской района юрта боахама управлене начальника Л. В. Забелинас дийцар поточно - цеховой хьисапе доахан леладеш бетта балхах наха ахча телга рай оне мишта вIашотIехьдаьккхад.

КПСС Грозненски райкома хьалхарча секретара А. И. Воронкина совещане даькъа доаьаш хинначарга хоам бир поточно цеховой хьисапе доахан леладелга шоай района фермашка тIехьарча хана шерра юкъедоаладеш хиларах, хьайбаш леладелга промышленни дарда тIа даккхар дукха де лерхIача гIулакхех. Масала, кIеззига эффект лу диненйни хьисапе механически доахан дешта дIа а доаккхаш тIехьанна хана Iилмахоашта нарагIдаьккхачул дарза тIа доахан деттара заьаш вIашотIехьъякха лага ба цу районна хьайбаш леладераш. Цу хьисапе болх беш цхьан оператора цхьатарра 50 етт бетта лургба хийшна.

ТIехьара къамаьл даьча А. В. Власова укх шера ялхьаль бетта республика хьайбаш леладераш баьта балхах дийцар. КПСС XXVI съезда хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара ерригга торонаш оарцагIъяьккха къахьегар тIахьийхар республика хьайбаш леладераш.

Семинар - совещане даькъа лоацараш хьежар «Коминтерн» колхоза шурий комплексе болх мишта вIашотIехьбаьккхаб, къамаьлаш дир хьайбаш леладерашца.

М. ХАМАТХАНОВ.

ДИКА ХОАМАШ

«Промавтоматика» НПО Грозненски опытни завода болхлоша январь бетта план дикка тIехкхоачашъяьй. Заданел совгIа арахийцай 15 эзар сома маьхка нормативно - цIена продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра задани дикка процент тIехкхоачашъяьй. Бетта заданел совгIа маькала яьккхай 27 эзар сом мах бола тайп - тайпара продукци.

Заводе хьалхалаттачарех я Моребес Евгений Алексеевичи Севостьянов Виталий Константиновичи керте латтача электронно - монтажни механически участкай коллективаш.

* * *

«ХIара балха дийнахьа хьадер дукхагIа хилийта!» яхаш девиз а йолаш яхь йоаржаьяча Грозненски радиотехнически завода болхлоша дика дIадоладаьд ер шу. Продукци маькала яьккхара январь бетта план 100,7 процент кхоачаш а яь, планал совгIа цар маькала яьккхай итташ эзараш сомий маьхка товарни продукци, арахийцай массехк эзар сома маьхка валови продукци.

Завода цехашта юкъе хьалхара моттиг а йоаккхаш, боккха къахьегама толам баьккхаб Мараховски Виктор Савельевича кулгалдеча цеха коллективо. Январе цо кхоачашйир товарни продукци арахецара шин бетта задани.

* * *

Грозненски ремонтно - механически завода коллективо нормативно - цIена продукци арахецара бетта план 117,5 процент кхоачаш а яь, планал совгIа 38 эзар сома маьхка продукци арахийцар. Паччахьалкхен планал совгIа маькала яьккхар ялх эзар сом мах бола продукци. Шоай къахьегама толамаш тIа тIа тоадеш къахьегаш ба предприяте болхлой февраль бетта а.

Къаьстта дика болх беш я Власенко Александр Николаевича кулгалдеча цхьоалагIча цеха коллективи Абубакаров Мовлады Саmaевича кулгалдеча шоллагIча механо - сбороч ни участка болхлойи. Цар эгара хьалха рапорт делар январь бетта план кхоачашъярах.

* * *

СССР-ен Нохч - ГIалгIайчен автономен сийлахьча юбилейшта вакъабахара доккхий декхараш тIа а ийца, уж толаме кхоачашдара ерригга ший торонаш оарцагIдаьккхад Грозненски «Автоспецоборудование» яхача опытно - экспериментальни завода коллективо. Январь бетта планал совгIа цо арахийцай 11 эзар сома маьхка нормативно цIена продукци, хIаьта заданел совгIа маькала яьккхай 18 эзар сом мах бола продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра бетта план завода болхлоша 3 процент тIехкхоачашъяьй. Цул чотагIа хьальа дIаьахача бетта планал совгIа ара мел хийца продукци.

Социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай Головакова Александра кулгалдеча кхоалагIча цеха коллективо.

Б. КОСТОЕВ.

Ший балха говзача оалаш ва П. Азриева цIерагIча «Электроинструмент» завода ремонтно - гIишлон участка столяр Арсельгов Султани Увар. [illegible] Увар. Из иштта хилара дика [illegible] Уварна [illegible] хьинхамашта уж лоаам да — 150—170 процент кхоачашдеш цо ший планови заданеш.

Увар [illegible] а ва.

СУРТА ТIА: анхагIа [illegible] вола столяр У. Арсельгов.

И. ИЛИЕВА сурт.

Нохч. А. М. НЕЗГЛАСНЕНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

[illegible] Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота йоала Незгласный Анатолий Михайловичa — [illegible] района [illegible] председатела.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАЙНИЧКИН.

г. Грозный
1982 шу, 3 февраль.

ПАРТЕ ВЕТЕРАНАШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

[illegible] Нохч-ГIалгIай [illegible] Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота йоала:

[illegible] — 1921 шера дена КПСС члена [illegible].

Гарновенко Александр Кузьмича — 1923 шера дена КПСС члена, [illegible].

Косов Александр Васильевича — 1919 шера дена КПСС члена, [illegible].

[illegible] — 1927 шера дена КПСС члена, [illegible].

Перубойна [illegible] — [illegible] шера дена КПСС члена, [illegible].

Нефедов [illegible] — 1920 шера дена КПСС члена, [illegible].

Неверин [illegible] — [illegible] шера дена КПСС члена, [illegible].

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАЙНИЧКИН.

г. Грозный
1982 шу, 3 февраль.

КПСС XXVI съезда решенеш кхочашьеш

ТХА ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАМ

ЦхьайтталагIча пятилетканеи 1982 шераи дола

КПСС XXVI съезда решенеш вахаре чакхйоккхаш Нохч-ГIалгIайн АССР къахьегамхоша ханал хьалха кхоачашъяьй цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера заданеш. «ХIара балха дийнахьа хьалдер дукхагIа хилийта!» яхача девизагIа социалистически яхь а йоаржаяь, СССР вIашагIъелла 60 шу, Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу, из шийлоIамагIа Россена юкъеяха 200 шу дизара даха ма доаггIара пикъадахара духьа къахьегама коллективаша кердда толамаш даьхад республика экономически социальни дегIайоалаеча. Промышленносто арахеца продукци 1980 шера арахиначуна пийсйича 0,2 процент дукхагIа я. дикка лйдешнад машинаши приборашш, автоматизаце средсташ, кхыдола товараш арахецилга. Шера планал совгIа маьхала яьккхай 18 миллион сом гаргга мах бола продукци, 43 эзар тони мехкдаьтта, 52 миллион кубически метр газ яьккхай, 1000 тоннал совгIа мехкдаьттахимически синтеза продукци; 320 тракторий прицеп. 45 эзар тони гIишлошъю кIир, цхьа эзар тонн маькхи булкаши, макаронаш, дукха кхыйола продукци хьаьнв. Къахьегама овсарле айяра задани 101,2 процент кхоачашъяьй. БIарчча хьанйнача балха эффективности дикали айеннай.

IалашдаьдД халкъа боахама моахьаши пассажираци дIа-юха кхуьвлилга, транспортникаша вагонех пайда эцилга тоаднэлд. Товарооборота планаш тIехкхоачашъяьй.

ГIишлошъю организацеш лоархIаяьй шоай низашца кхоачашдеш гIишлон-монтажни балхехи наха чубаха цIенош,-дешa дахи ха йолаича берий учрежденеш, больницаш, школаш хьалъяьяхарахи.

Юрта боахаме къахьегараша 1981 шера лаьттанцарен хьайбайи продукташ йоахилга дIахо айдаьд. 1980 шераца нийсдича дукхагIа яьккхей шура 5 процент, фуаш — 10 процент, тха — 4 процент.

КПСС ЦК ноябрьски (1981 ш.) Пленумо соцамца, КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева указанешца хьалхле а лелаеш, «ХIара балха дийнахьа хьалдер дукхагIа хилийта!» яхача девизагIа социалистически яхь а йоаржаяь, 1981—1985 шерашка халкъа боахам дегIабоалабаря парте оттаяь программа чакхъяккхара шоай низаш тIа а дерьадаь республика къахьегамхошв тIаэц укх лохехьаря социалистически декхараш.

ПРОМЫШЛЕННОСТЕ

Производства эффективности балха дикали айяра, Iилманнен техниканен карагIдаьннараш, дикагIйола опыт юкъейоалаяра, йолаш йолча торонех биззагIа пайда эцарв, бийдала, доагора энергетически, кхыча материальни ресурсаех дикагIа пайда эцара, уж дукхагIа кхоелга чIоагIдара ларда тIа XI пятилеткан 1982 шерен заданеш ханал хьалха кхоачашъелга Iалашде. Пхе шера промышленноста арахеца продукци 17 процент дукхагIа хулга Iалашде, из оттаяьча ханашкен номенклатурагIен лоаттаяра деррига декхараш кхоачашделга Iалаш а деш, планал совгIа 80 миллион сомал кIезигагIа йоацаш из арахеца, къахьегама овсарле 16 процент лакхъе, хIаьта тIа мел кхеташ йола продукци цун чотагIа хилийта. Аттестаци е езача продукцена юкъе паччахьалкхен дикала Знак йола изделеш 40 процентага дIакхачийта.

Рационализаторски изобретательски болх ма могга дегIабоалабе, хIаьта предложенеш юкъейоалаяра чотагIа 90 миллион сом экономически пайда бе.

Пхи шу чакхдоалаш къахьегам вIаштIехьбаккхарен цох мах баларен бригадни формага доалилга керттерча даькъе чакхдаккха.

Советски наьха хьал-торо дIахо айяра парте оттадаь декхар вахаре кхоачашдеш республика къахьегамхоша декхар тIаэц халкъа эша товараш 29 процент дукхагIа арахеца.

1982 шера промышленни продукци 3,5 процент дукхагIа арахеца.

Продукци маьхала яккхара план СССР хьаьь 60 шу дизара сийна 1982 шера 28 декабре кхоачашъе а планал совгIа 15 миллион сома маьха из йохка а. Договорашкеи заказашкеи хьежжа продукци дIаухийтилга Iалашде. Къахьегама овсарле айяра задани тIехкхоачашъе, тIаккхеташ йолча ерригача продукцех 90 процентал кIезигагIа йоацар цун чотагIа хилийта, цунга дIадодар кIезигделга Iалашде а цун чотагIа планал совгIа 1,5 миллион сом гаргга пайда бе а.

Халкъа эшача товарий ассортимент шеръе, уж планал 7 миллион сома маьха дукхагIа арахеца.

Болх беш йола предприятеш эргаяхар а царна реконструкци елга а сихде.

46 производствана, цеха, участкана комплексни механизацин автоматизацин е, 18 механизированни поточнии автоматически лини дIаоттае.

Уж балхаш дарах 5 миллион сомал кIезигагIа лоацаш ахча кходе.

Промышленни продукце дикали техническн боарами айбе.

Аттестаци еча ерригача продукцена юкъе дикала Знак йола продукци 35 процентал кIезигагIа йоацаш хилийта. Производственни низалехи керттерча фондехи пайда эцилга тоаде, машинаш ечен металлообработкеи оборудоване сменноста коэффициент айе. къахьегам вIаштIехьбаккхарен цох мах геларен дикагIйола бригадни формаш тIагIертагIа юкъейоалае.

Республика къахьегамхой творчески инициатива шерагIа дегIайоалае. Производствана 4000-нел кIезигагIа йоацаш изобретении рационализаторски предложении юкъейоалае а цар чотагIа 12 миллион сомал кIезигагIа лоацаш ахча кходе а.

Предприятей Iилма-тохкама институташцара, проектни, конструкторски организацешцара, дешара заведенешцара творчески бувзамаш дегIаккхуала.

Кхом бара режим чIоагIъе, арахецача продукцега дIайолка материалаш кIеаи а еш кходе:

— металл — 5 эзар тони;

— электрически энерги — 65 миллион киловатт-сахьат;

— йIовхал — 300 эзар гигакалори;

— условни доагор — 42 эзар тони.

Республика автономе 60 шуи Нохч-ГIалгIайче ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шуи дизара сийна продукци маьхала яккхара 1982 шера 9 бетта план ханал хьалха, 28 сентябре кхоачашъе, цу хан-юкъа планал совгIа 10 миллион сома маьха из йохка, царца халкъа эша товараш 5 миллион сома маьха а долаш.

Мехкдаьтта промышленносте гIолла:

«Грознефть» объединене коллективо декхар тIаэц пхе шера планал совгIа 75 эзар тонн мехкдаьтта даккха, 10 эзар метр лоаман тIоанашта бурув тоха.

1982 шера декхар тIаэц:

— планал совгIа 1400 эзар сома маьха продукци йохка, 25 эзар тони мехкдаьттен газови конденсати, 9 миллион кубически метр газ яккха, царех республика автономе 60 шуи из ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шуи дузаш 21 эзар тони мехкдаьтта, 7,5 миллион кубически метр газ яккха;

— геттара кIоарга бурув тоха кердагIа йола техникеи технологии юкъейоалаяра, къахьегама дикагIа йолча приемехи методехи, дикагIа йолча бурув деттача бригадай опытах пайда эцара ларда тIа планал совгIа 1700 метр лоаман тIоанашта бурув тоха, царех 1000 метр тохкама а тохаш. Скважинаш хьалъяра цикл кхаь процента лоацъе, цун чотагIа планал совгIа ши скважинаш хьалъьяккха;

— Ахлово яхача майдан тIа лакхерча юрски тIоанашка мел мехкдаьтта доал ха;

— СССР вIашагIъелла 60 шу дузаш бурув техача скважинашта тохкам бара шин шера задани чакхъяккха, Сюретская и Бурунная — 2 яхеи керда майдаш тохкама юкъейоалае;

— сероводород йоаллача мехкдаьтта моттигашта опытни эксплуатаци е йолае.

Кходе:

— электроэнерги — 16 миллион киловатт-сахьат;

— йIовхала энерги — 45 эзар гигакалори;

— условни доагор — 7 эзар тони.

«СевКавнефтегазпереработка» яхача объединене декхар тIаэц;

— Нохч-ГIалгIайчен юбилей дездеча дийнахьа Закавказья республикашка планал совгIа сжиженни газий эшелон дIаяхийта.

Мехкдаьтта чакхдоахача; мехкдаьттахимически, микробиологически промышленносте гIолла:

Республика мехкдаьттахимикаша цхьайтталагIча пятилетке декхараш тIаэц:

— пхе шера план 1985 шера 20 декабре кхоачаш а яь заданел совгIа мехкдаьттахимеи мехкдаьтта чакхдихарен продукташ, 17 миллион сома маьха йохка, уж арахецарга дIадодар 4 миллион сома кIезигде.

1982 шера декхар тIаэц:

— планал совгIа 2,3 миллион сома маьха продукци йохка, цох — 2 миллион сома маьха республика юбилеин тIаккхоачаш;

— планал совгIа 50 эзар лаккхоктинови бензинаш, 600 эзар сома маьха мехкдаьттахимически синтеза продукци хьае;

— арахецача аттестаци е йоагIача ерригех дикала паччахьалкхен Знак йола продукци 41,2 процентага дIакхачийта а дикала лакхерча категорех йола продукци планал совгIа 1,5 миллион сома маьха йохка а.

Кходе:

— электроэнерги — 14 миллион киловатт-сахьат;

— йIовхала энерги — 85 эзар гигакалори;

— условни доагор — 13 эзар тони.

«Грозэнерго» районни энергетически управлене гIолла:

Энергетикаша декхар тIаэц цхьайтталагIча пятилетке республика чалхьа боахам электрически йIовхалеи энергеца массаза а Iалашбе:

— пхе шера планал совгIа 1250 эзар сома продукци маьхала яккха;

— дIаахийтара удельни нормаш лохъяра чотагIа планага диллача 5 эзар тони условни доагор кходе;

— шоай хьаштакка дIаухийта электрически энерги кIезигъярен из электрически сеташка кIезигагIа йойтарен чотагIа 6 миллион киловатт-сахьатал кIезигагIа йоацаш из кхое.

1982 шера декхар тIаэц:

— планал совгIа 250 эзар сома маьха продукци маьхала яккха, цох республика юбилеяш тIакхоачаш — 150 эзар сома;

— къахьегама овсарле айяра задани 0,5 процент тIехкхоачашъе;

— материальни, къахьегама, финансови ресурсаш кхояра чотагIа продукцега дIадодар 200 эзар сом кходе, цох республика юбилейни денош тIаккхоачаш — 150 эзар сом;

— 2 миллион киловатт-сахьат электроэнергин 1000 тони условни доагори кходе, цох юбилейни денош тIаккхоачаш — 1,5 миллион киловатт-сахьати 750 тони условни доагори;

— керда техника юкъейоалаярах 274 эзар соми рационализаторски предложенеех 112 эзар соми экономически пайда бе.

Машиностроенеи металлообработкеи гIолла:

Отрасле къахьегараша декхар тIаэц цхьайтталагIча пятилетке производства объем 22 процент дукхагIа хилийта:

— машинай, аппаратий, приборий, автоматизаце средствай 250-нел дукхагIа керда тайпаш арахецилга карадерзаде.

— аттестаци е йоагIача продукцех 1985 шу чакхдоалаш паччахьалкхен дикала Знак яр 40 процентага дIакхачийта.

1982 шера декхар тIаэц:

— машиностроенеи металлообработкеи производства объем 1981 шера хиннача боарамал 4,5 процент дукхагIа хилийта:

— планал совгIа 1,2 миллион сома маьха продукци йохка, царца 300 эзар сома маьха культурно-бытовойи коа-карта эшен товараш:

— къахьегама овсарле оттаяьча заданел 0,2 процент дукхагIа айе.

— арахецача продукце дикали технически боарами айбе.

Аттестаци еча ерригача продукцех паччахьалкхен дикала Знак яр 32 процентага дIакхачийта;

— машинай, оборудоване, автоматизаце средствай, приборий керда 80 тайпа карадерзаде;

— производственни низалехи керттерча фондехи пайда дикагIа эца, оборудоване сменность 1,4-нега кхоачаш айе;

— кердача техника 75 тайпа, 90 прогрессивни технологически процесс юкъейоалае, къахьегам вIаштIехьбаккхарен цох мах теларен дикагIа йола бригадни формаш тIагIертагIа юкъеккхувла;

— 2,5 эзар тони Iаьржеи сийрда бос болеи металлаш, 2,6 миллион киловатт-сахьат электроэнерги, 1700 тони условни доагор, 2600 гигакалори йIовхал кхое;

— рационализаторски предложенеши изобретенеши юкъейоалаяра чотагIа 700 эзар сом кходе.

Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шуи из шин лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шуи дизара сийна продукци маьхала яккхара 9 бетта план ханал хьалха, 1982 шера 29 сентябре, кхоачашъе а планал совгIа 900 эзар сома маьха продукци йохка а.

Яйгачеи кхачани промышленносте гIолла:

Продукци хьаирен маьхала яккхарен пхе шера план ханал хьалха кхоачашъе, бахача наха хоагIаш йола промышленни продукции кхачан товараши дикал лакха йолаши ассортиментахи дукхагIа арахеца.

Швейни производственни объединене декхар тIаэц швейни изделей 850 керда тайпа арахецилга карадерзаде.

— 1985 шу чакхдоалаш дикала Знак йола товараш арахецилга 36 процентага дIакхачийта.

1982 шера декхар тIаэц:

— шера планал совгIа 4 миллион сома маьха халкъа эша товараш дохка, царех Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шуи из ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шуи дузаш — 2,7 миллион сома;

— къахьегама овсарле планагIа йоагIачул 0,5 процент лакхагIа хулга Iалашде;

— паччахьалкхен дикала Знак яла аттестаци е швейни изделей 80 модель кийчъе;

— маьхала йоахачи ерригача продукцена юкъе дикала лакхера категори яр 33,2 процентага дIакхачийта;

— кхачан промышленноста продукце 22 яйгачун — 28 керда тайпа карадерзаде;

— 60 эзар квадратни метр кIадаш, 1300 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое.

Хьун боахаме гIолла:

XI пятилетке планал совгIа 460 эзар сома маьха продукци йохка:

— пятилетке оттаяьча заданел къахьегама овсарле 2,5 процент лакхъе.

1982 шера декхар тIаэц:

— продукци маьхала яккхара план 90 эзар сом тIехкхоачашъе:

— хьунагIа хулача культурни сомех цхьа миллион сома маьха продукци хьае:

«Терек» яхача мебельно-хьу чакхйоахача объединене гIолла:

Къахьегама овсарле айяра пхе шера план 5 процент тIехкхоачашъе а тIаккхетача продукцех цун чотагIа арахецар 85 процент хилийта а:

— культурно-бытовой а коа-карта эша а товараш 1,3-зза дукхагIа хилийта, уж 31,3 млн. сома маьха арахеца;

— мебель хьаяра дIаухийта хьун материалаш 6 эзар кубически метр кIезигъе:

— 1 млн. киловатт-сахьат электроэнергии 5 эзар гигакалори йIовхали кхое.

1982 шера декхар тIаэц:

— планал совгIа хьа а яь 150 эзар сома маьха товарни продукци, 50 эзар сома маьха халкъа эша товараш дохка;

— къахьегама овсарле айяра план 0,5 процент тIехкхоачашъе;

— товарни продукце цхьан сомага дIадодар кIезигде а цун чотагIа кхы тIа а 23 эзар сом пайда баккха а.

Моттигерча промышленносте гIолла:

Продукци маьхала яккхара пхе шера план 1985 шера 25 декабре кхоачашъе а заданел совгIа 500 эзар сома маьха продукци йохка а:

— къахьегама овсарле айяра план 1,5 процент а тIехкхоачашъе;

— халкъа эша товараш 500 эзар сома маьха планал совгIа арахеца;

— товарни продукцега дIадодар лохде а планал совгIа 100 эзар сом пайда бе а;

— изделей 150 керда тайпа карадерзаде, царех 20 «Н» яха индекс яр;

— дикала паччахьалкхен Знак ялара 15 издели дIаяла.

1982 шера декхар тIаэц:

— заданел совгIа 150 эзар совгIа сома маьха продукци йохка, цунца халкъа эша товараш 100 эзар сома маьха:

— товарни продукцега дIадодар 30 эзар сома кIезигде а плана тIа лаьрхIачул совгIа 20 эзар сом пайда бе а:

— изделей 45 керда тайпа карадерзаде:

— паччахьалкхен дикала Знак ялара аттестаци е 5 издели дIаяла, новинка яха индекс ялара — 12 издели;

— 120 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое.

ГIИШЛОШ ХЬАЛЪЕЧА

Республика гIишлошъераша декхар тIаэц подрядни балхий пхе шера программа 1985 шера 1 декабре кхоачашъе, кхы тIа а 15 млн. сомал кIезигагIа доацаш гIишлон-монтажни балхаш де:

— планагIа лаьрхIа ерригa низадаши объекташи ший ханнахьа болх бе йолаялийтар Iалашде, царца Н. Анисимова цIерагIча ГНПЗ мехкдаьтта чакхдахара шоллагIча процессий комплекс, Аксай-Моздок яха газопровод:

— финансироване ерригача средствай чотагIа 1 млн. кв. метрал кIезигагIа доацаш цIенош хьалде;

— гIишлошъяра балхин дикал айе а «дика» а «тIехдика» а мах беш дIалуш йола объекташ 90 процентага дIакхачийта;

— тIаккхеташ дола деррига гIишлон-монтажни балхаш къахьегама овсарле айяра чотагIа делга Iалашде:

1982 шера декхар тIаэц:

— подрядни балхийн товарни гIишлоний продукцен план 28 декабре кхоачашъе, оттаяьча гIишлон-монтажни балхий заданел совгIа 3 миллион сома маьха балхаш де;

— гIишлоний производство вIаштIехьйоаккхала дIахо эргадоахаш тоадара, гIишлоний машинехи механизмаехи эффективни пайда эцара, кхом бара режим юкъейоалаяра чотагIа къахьегама овсарле айярен дIадодар лохдарен задани 0,1 процент тIехкхоачашъе;

— материальни ресурсаех дикагIа пайда эцара чотагIа кходе:

— метал — 1200 тони:

— цемент — 3200 тони:

— хьу — 2000 кубометр;

— доагор — 1000 тони:

— электроэнерги — 1200 эзар киловатт-сахьат.

— гIишлон-монтажни балхий дикал айе. дIатта

ХЬОНА, ХЬАМСАРА ДАЬХЕ!

Сийлахьча юбилейшта лакхадоллаш

Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхой социалистически декхараш

йолча объектех «дикен» «тIехдикен» мах беш 80 процент хилийта:

— лохерча хозрасчета дукхагIа терко е а бригадни подряда хьисапе деш дола балхаш 45 процентал кIезигагIа доацаш хилийта а;

— хьалдаь а даьха дIалулга Iалашде:

— 240 эзар квадратни метр йола наха чубаха цIенош (финансироване ерригача средстваех хьадераш);

— 3910 моттиг йола школаш, 2140 моттиг йола деша даха ха йоацача берий учреждениш.

Хьалхарча ах шера хьал а дь дIадала:

— г. Грознера 375 моттиг йола поликлиника;

— г. Грознерча 4-ча горбольницера 240 маьнги бола дарбан корпус;

1982 шера 1 май тIакхоачаш:

— «Грозненский молочный» совхозера 12 эзар хьакхарчашта лаьрхIа репродукторни ферма.

Юбилейни денош тIакхоачаш:

«Путь к коммунизму» яхача колхозера 1200 бежана лаьрхIа шурий-товарни ферма;

1982 шера 7 ноябрь тIакхоачаш:

«Назрановский» совхозера генарий фу чаккхдоаха завод.

СССР вIашагIъелла 60 шу дузаш:

— шера 3 миллион бройлераш лелаергйола Къулбседа-Кавказски птицефабрика шоллагIа аргIа.

ГIишлоний индустреи гIишлоний материалий промышленностеи гIолла:

ЦхьайтталагIча пятилетке планал совгIа 30 езар кубически метрал совгIа вIашагIъехка аьшкабетонни товарни бетони, 200 эзар кубически метр жагIа баккха; топпарах кирпишк ю низалаш 5 млн. кирпишк дукхагIа ергйолаш тIаккхетийта, ячеисти бетонах изделеш ю завод болх бе йолаялийта.

1982 шера планал совгIа 1,5 эзар кубически метр вIашагIъехка аьшкабетон, 1000 тонн кIир арахеца, продукци маьхала яккхара план 1982 шера 30 декабре кхоачашъе а 300 эзар сома тIеххкхоачашъе а;

— халкъа эша товараш планал 100 эзар сома дукхагIа арахеца:

— къахьегама овсарле айярен дIадодар кIезигдарен задани 0,1 процент тIеххкхоачашъе:

— 500 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое.

ТРАНСПОРТЕИ БУВЗАМЕИ

Къулбаседа Кавказа машиннаькъа Грозненски отделене гIолла:

Республика машиннаькъахоша декхар тIаэц мовхьаш тIадоттара пхе шера задани 350 эзар тонн тIеххкхоачашъе, грузооборота — 320 миллион тонно-километр.

— дIа-юха лелача вагонех дикагIа пайда эцара чотагIа 10 эзарнел кIезигагIа ноацаш вагонаш мукъаяха.

1982 шера декхар тIаэц:

— мовхьаш тIадоттарен грузооборотен план ханал хьалха кхоачашъе а кхы тIа а 75 эзар тонн дIа-юха даьхьа а,царех Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шуи из ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шуи дузаш 69 эзар тонн халкъа боахама мовхьаш а хьош;

— кахьегама овсарле оттаяьча планал 0,1 процент тIеххкхоачашъе:

— беза мукъ тIаболча поездашца кхы тIа а 5 миллион тонн мовхьаш дIа-юха даьхьа;

— 620 эзар киловатт-сахьат электроэнергии 600 тонн дизельни доагори кхое.

«Промжелдортранс» яхача Грозненски отделене гIолла:

— мовхьаш дIа-юха кхахьара, тIадоттарен Iодахарен пхе шера план 1985 шера 20 декабре кхоачашъе. Заданел совгIа 1982 шера 150 эзар тонн мовхьаш дIа-юха даьхьа а 50 эзар тонн халкъа боахама мовхьаш чаккхдаха а.

Мовхьаш дIа-юха кхахьара, тIадоттарен Iодахарен шин шера план республика юбилейни денош тIаккхоачаш кхоачашъе.

Нормага диллача вагонаш аьттилга 0,1 сахьата кIезигде.

Планал совгIа 0,2 процент къахьегама овсарле айе.

50 тонн дизельни доагори 7 эзар киловатт-сахьат электроэнергии кхое.

Планал совгIа 50 эзар сом пайда бе.

Нохч-ГIалгIай транспортни управлене гIолла:

Мовхьаши пассажираши дIа-юха кхувлара пхе шера план 1985 шера 27 декабре чаккхъякха.

1982 шера декхар тIаэц:

— мовхьаш дIа-юха кхахьара шера план 39 эзар тонн тIеххкхоачашъе, грузооборота — 930 эзар тонно-километр, царех республика юбилейни денош тIакхоачаш — 30 эзар тонн 600 эзар тонно-километри;

— пассажираш дIа-юха кхувлара задани 4,0 миллион пассажиро-километри мах телача 100 эзар километри тIеххкхоачашъе;

— 1200 тонн автомобилий бензини 300 тонн дизельни доагори кходе.

Грозненски авиаотряде гIолла:

Пассажираши мовхьаши дIа-юха кхахьара 1982 шера план 28 декабре кхоачашъе. Кхы тIа а ши эзар пассажир дIа-юха вига а 20 эзар гектар юртбоахама культураша обработка е а. ДикагIча методегIа юртбоахама майдаех 50 процентал кIезигагIа йоацараша обработка е.

Бувзама предприятешка гIолла:

ЦхьайтталагIча пятилетке бувзама предприятей продукци 33 процент дукхагIа хилийта. Городской телефонни станцешка 1985 шера 46,5 эзар, юрташка — 28 эзар номер хилийта.

1982 шера декхар тIаэц:

— бувзама средствашца гIулакх дара 1982 шера задани 50 эзар сом тIеххкхоачашъе;

— Орджоникидзевская яхача станице 200 номер йола АТС йиллача ханал хьалха йистеяьккха;

— почтана обработка ярои дIакхахьаран йолча комплекса хьалхара аргIа, АТС-4, гор. Грознерча городашта юкъерча станце хьалхара аргIа хьалъяьккха.

— республика юбилейни денош тIакхоачаш Грозный — Гудермес яхача участкашка городашта юкъерча телефонни бувзама 60-канальни системa вIаштIехьъяккха, Урус-Мартановски Сунженски районашка бувзама комплекс болх бе йолаялийта.

ЮРТА БОАХАМЕ

ЦхьайтталагIа пятилетка чаккхйоалаш кийчдеш дола ялат — 120 эзар тонн, шекара свекла — 205 эзар тонн, баьцадаараш — 157 эзар тонн, комсаш — 155 эзар тонн, дулх — 47 эзар тоннал кIезигагIа доацаш, шура — 110 эзар тонн, фуаш — 101 миллион, тха — 5050 тонн хилийта.

Лаьттах, техниках дикагIа пайда эцара, производства технологии къахьегам вIаштIехьбоаккхилгеи эргадоахаш тоадара чотагIа 1982 шера декхар тIаэц:

— гектара тIара доаккха ялат 23 центнерга дIакхачийта, хиш деккача 35 центнерга а кхоачийташ, боахамий дерригача тайпашка доаккхар 500 эзар тоннал кIезигагIа а доацаш;

— паччахьалкхенга 105 эзар тонн ялат дохка, цох 55 эзар тонн маьхеча сортагIа а долаш; 147 эзар тонн—баьцадаараш, царех 90 процентал дукхагIдараш — стандартни а долаш; 9,5 эзар тонн коартолаш; 185 эзар тонн шекара свеклаш; 73,5 эзар тонн сом; 107 эзар тонн комсаш; 2,8 эзар тонн докъадаьча тхьамка листаш; 905 тонн люцерна ги;

— юкъери лаьрхIача Iаттагара 2175 килограмм шура яккха, хIара котама тIехьа 200 фуъ гулде, хIара устагIан тIера 4,3 килограмм тха лари а:

— паччахьалкхенга дохка дулх — 30,2 эзар тонн, шура — 94,5 эзар тонн, фуаш 97 миллион, тха 4725 тонн;

— 1983 шера 1 январе хьайбаш — 172 эзар, царех ett — 57,5 эзар, жа — 655 эзар, хьакхарч — 151 эзар, оалхазараш — 2,3 миллион хилийта, царех яхкаш йола котамаш 800 эзар а йолаш;

— хьайбай продукци дикагIа хилийта. Паччахьалкхенга дохки хьайбаш 315 килограммал кIезигагIа доза долаш ца хилийта, хьакхарч — 110 килограмм, жа — 30 килограмм, цхьоалагIча сортагIа йола шура 65 процентал кIезигагIа йоацаш;

— шера 42 доккхьара цек хьалхьыкка. Мошa доккхар лоаттаде ценаш хьаьккa а долаш 250 эзар тонн силос лоаттае трашице дьалье, 33,8 эзар тонн баьций хьоар кийчде.

— хьайбашта доккхьара лаьрхIа 230 эзар тонн йол, 210 эзар тонн ча, 115 эзар тонн сенаж, 750 эзар тонн силос, 33,5 эзар тонн баьций хьоар кийчде.

ТОРГОВЛЕ, ОБЩЕСТВЕННИ КХАЧАН, БЫТОВОЙ ГIУЛАКХАШ ДЕЧА, КОММУНАЛЬНИ БОАХАМЕ, ДОАГОРА ПРОМЫШЛЕННОСТЕ

Торговле предприятешка гIолла:

Пхе шера планагIа доагIачул совгIа бахача нахага 32 миллион сома маьха товараш дохка. Потребительски кооперацe дулх доаккхилгеи совъяьина юртбоахама продукташ нахагара хьаэцилгеи алсамдаккха. Кооперативни предприятешка хьаяь промышленни продукци маьхала яккхара пхе шера план 1985 шера 25 декабре кхоачашъе а планал совгIа 2,5 миллион сома продукци арахеца а.

1982 шера декхар тIаэц:

— планал совгIа бахача нахага промышленнии кхачани товараш 8 миллион сома дохка, царех республика автономе 60 шуи из ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шуи дузаш 4 миллион сома маьхала а доахаш;

— бахача наьха хьашташ диззагIа кхоачаш дар дукъа халкъа эша товараш 39 миллион сома маьха юкъедоаладе, царех децентрализовании хьисапе йийцараш 30,5 миллион сома, промышленни предприятеша планал совгIа арахецараш 5,5 миллион сома маьха а долаш.

Бахача наха бытовой гIуллакхаш деча гIолла:

Бахача наха бытовой гIулакхаш делга цхьайтталагIча пятилетке 60 процент алсамдаккха, городашкеи городской хьисап долча поселкашкеи бахача нахах хIаранена уж делга 38 сомага, юрташка — 23 сомага дIакхачийта.

1982 шера деш дола гIулакхаш 11,8 процент дукхагIа хилийта, хIаьта ерригача министерствашка, ведомствашка, предприятешка гIолла планал совгIа бахача наха 100 эзар сома маьха гIулакхаш де.

Бахача наха бытовой гIуллакхаш деча министерстве гIолла:

ЦхьайтталагIча пятилетке бытовой гIулакхаш делга къахьегама овсарле айяра чотагIа 70 процентал кIезигагIа доацаш тIеккхетилга Iалашде.

Пятилетка чаккхйоалаш республике вахача цхьан сага сих деш дола гIулакхаш 24 сомага дIакхачийта, царех городе — 32 сомага, юрташка — 18 сомага;

— отраслешта юкъен отраслейн йолаш йола нормаши нормативаши хувцара чотагIа балха аланен фонд 150 эзар сома кхое:

— производстваи чурча торонех пайда эцара, дикагIйола технологии къахьегам вIаштIехьбаккхара прогрессивни методаши юкъейоалаяра чотагIа 100 эзар квадратни дециметр кIаьда телата товараш, 300 эзар киловатт-сахьат электроэнерги, 150 эзар гигакалори йIовхала энерги кхое.

1982 шера декхар тIаэц:

— оттаяьча заданел совгIа 0,5 процента къахьегама овсарле айе;

— 107 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое;

— бахача наха деш долча бытовой гIулакхий 8 керда тайпа карадерзаде:

— бахача наха деча гIулакхий дикали культурен айе.

Доагора промышленноста управлене гIолла:

Товарооборота пхе шера план 120 эзар сом тIеххкхоачашъе;

— бахача наха планал совгIа 20 эзар сома маьха бытовой гIулакхаш де;

— пхе шера обращене издержкаш лохье а кхы тIа а 10 эзар сома пайда бе а;

— мовхьаш тIадоттарен Iодахарен балхашта механизаци яра план 8 процент тIеххкхоачашъе;

— 1982 шера товарооборота план 30 эзар сом тIеххкхоачашъе;

— мовхьаш тIадоттарен Iодахарен балхашта механизаци яра план 2 процент тIеххкхоачашъе.

Жилищно-коммунальни боахама министерстве гIолла:

Пхе шера бахача наха коммунальни гIулакхаш дара план 4 миллион сом тIеххкхоачашъе, горэлектротранспортаца планал совгIа 1 млн. пассажир дIа-юха вига, цхьа эзар квартире газ чуйилла, 8 млн. киловатт-сахьатал кIезигагIа йоацаш электроэнерги кхое.

1982 шера декхар тIаэц:

— бахача наха планал совгIа 640 эзар сома маьха коммунальни гIулакхаш де;

— бахача наха планал совгIа 300 эзар сома маьха бытовой гIулакхаш де;

— планал совгIа 200 эзар пассажир дIа-юха вига;

— нах чубахача цIеношта капитальни ремонт яра план 1982 шера 25 декабре кхоачашъе;

— Iан замалахьа болх бе йIовхала боахами нах чубаха цIеноши кийчделга 1982 шера 10 октябре чаккхдаккха;

— 1 млн. киловатт-сахьат электроэнерги кхое.

ХАЛКЪА ОБРАЗОВАНЕ, УНАХЦIЕНО ЛОРАЕЧА, КУЛЬТУРЕ

ЦхьайтталагIча пятилетке массане а юкъара юкъера дешар дIахо дегIадоаладеи эргадоахаш тоаделгеи, юкъерча школай, профтехучилишай, юкъерчен лаккхерчен дешара заведеней дешархой тIера ца боалаш чаккхбоалга Iалашде. Профтехобразоване системе 58 эзар квалифицированни болхло, юкъерча лаьрххIача дешара заведенешка — 21 эзар, лаккхерча дешара заведенешка — 9,5 эзар специалист республика халкъа боахама кийчве.

Вузий Iилмахой Iилман разработкаш производствана юкъейовлаярагIа 26 миллион сомал кIезигагIа боацаш экономически пайда бе.

Бахача наха медицински гIулакх дарен уж молхашца Iалашбарен дикали культурен ма могга айе, республика къахьегамхоштеи бераштеи 100 процентни диспансеризаци елга Iалашде. Пятилетка чаккхйоалаш вахача 10 эзар сага лаьрхIа 32 лор а больницашкара маьнгеш 120 а хилийта.

Республика къахьегамхошта юкъера физически культурен спорти дIахо дегIайоалае. 134000 саг ГТО значкисташ кийчбе, массови разрядий спортсменаш — 132000 саг, спорта мастераш — 60 саг.

1982 шера декхар тIаэц:

— массане а юкъара юкъера дешар дIахо дегIадоаладелгеи эргадоахаш тоаделгеи, юкъерча школашка, профтехучилищашка, техникумашка деша багIарий контингент тIера ца йоалилга Iалашде. БархI класс яьккхарех дийнахьарча юкъардешара школай 9 классашка 17,4 эзар саг хьаэца. Юкъерча профтехучилищашка 3580 саг, массазарча ПТУ — 970 саг, ТУ-4750 саг, юкъера лаьрххIача дешара заведенешка — 4500 саг хьожаве:

— бахача наха медицински гIулакхаш дарен уж молхашца Iалашбарен дикали культурен ма могга айе, республика къахьегамхоштеи бераштеи 100 — процентни диспансеризаци елга Iалашде:

— театрально-зрелищни организацеша 5000 спектакли концерти е, 950 эзар сага гIулакх де.

— библиотекаша гIулакхаш деш бараш 46 процентага дIакхачийта, книжкай фондо боаккха го 1,5-за хилийта, дIатела книжкаш 10650 эзар хилийта.

— краеведенеи изобразительни искусстваи музеишка 3850 экскурси е, 110 дIа-юха лела выставка вIашагIйолла а 190 эзар сага цариа гIулакх де а.

— Iан замалахьа болх бара культура учреждениш кийчъелга 1982 шера 1 октябре чаккхдаккха;

— киносетеи кинопрокатеи планови заданеш керттерча хьокхамашта 28 декабре кхоачашъе;

— къахьегамхошта юкъера физически культурен спорти дIахо дегIайоагIилга Iалашде. Физически культурен спорти лелаераш 405 эзар саг хилийта.

. . .

Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхоша, сийлахь юбилейш — СССР вIашагIъелла 60 шу, республика автономе 60 шу, Нохч-ГIалгIайче ший лоIамагIа Россена юкъейха 200 шу дизар къахьегама совгIашца белгалдаккха гIерташ, КПСС Центральни Комитета, товьмоет Л. И. Брежнева керте латтача цун Политбюрона тешам лу Къулбаседа Кавказа нежарашха йолча автономни республикаши Херсонски областеи къахьегамхошцара кхы кхы а лакхагIча латIа тIа йоаккхаргхиларах, 1982 шера плани социалистически декхараши тIеххкхоачашделга Iалашдергхиларах, парте XXVI съезда решенеш гIолламе кхоачашъяра, вай Даьхен экономически обороннин ниэ дIахо чIоагIоара гIулакха юкъе дахьа ма могагIара дакъа юкъелоргхиларах.

Социалистически декхараш тIаийцад Нохч-ГIалгIай АССР предприятий организацей къахьегача коллективашеи партийно-боахама актива собрани

КАЗАХСКИ ССР. Мишта хьахул традици? Эгтара хьалха ил хьахул дика гIулакх, массанена дукха деза гIулакх дIадоладарца. Цуьнца дIадоладаьа вахара юкъедаха а хIама да Алма-Атарча спортиви дезалша чакхйоаха сакъердаме городской яхьаш. Юххьанца уж хиинаб домоуправленешна гIолла, тIаккха районни яхьаш лелаьй, котбаьнарш финале вIашагIбеттаьуш хиинаб дикагIа дезалаш малагIаш ба къовстадеш.

Къовсам чIоагIа кра лоаттабаьб. Ялье хьалхале лелаераш капитанаш-бераш хиннад. Цхьабаьаьда, спорт массе хана а спорт ма йий. Котбаьшараш а ба болаш, болаш ба пIшараш а.

СУРТА ТIА: керттера приз яьккхар — Желтоножиковгар дезал (юкъе латтараш); шолгIа — Гуестокашингар дезал (шолагIа моттиг); кхоалгIа — Ердебаевгар дезал (кхоалгIа моттиг).

Е. ШЛЕН сурт.
ТАСС фотохроника.

ЛИМОННИ КИСЛОТА ЧАМ

Кхачан промышленноста чIоагIа эшаш да лимонни кислота. Из дIаухийт корта бохабеш доаца маларш, кондитерски изделеш вракецаш ЧIоагIа хоатташ а фондагIа мара кьа ца хецаш а бийда л яа.

1972—1974 шерашка хиивача прейскурантага хьежжа цуна 1 килограмма оптови мах 2 сом бар, розничи — 12 соми 50 кепиги. Кхачан промышленноста эша фондови кислота массаза а оптови мах хьаухийт.

Столовей, ресторанийн, кафей Грозненски треста Iалашоя база директор волаш А. А. Ужахова, цу база материальни склада заведующи волча С. Б. Балаевца барта а вахa. 1972—1974 шерашка дукха лимонни кислота лечкъадаьд, цу юкъагIа цар пачхьалкхена 322250 сома зе даьд. Лимонни кислота розничи махах доxка а дохкаш, цох шоашта пайда баккхар дукха, цу шиннe а вIаштIехьдаьнкхад бокъо йоацаш из къычахьора хьатIауэвилга. Ишта, тайп-тайпарча организацешкара цар хьатIадеслад 25780 килограмм лимонни кислота, цох боагIа оптови мах треста чотах дIа а луш.

Оптови махах хьайица лимонни кислота розничи махах шоаш дохкилга гуча ца далийтар духьа, потребкооперацe а ОРСа а предприятешта бестоварни накладнойшца дIахец яхаш, тIера дIадаьхаб. Лимонни кислотана метта цу организацей викалашта оптови махах доагIаш дола ахча дIалуш хиннад.

Къоал дара царна ноахкъостал деш хиннад потребкооперацe а ОРСа а болхлоша Чапхаева, Мусаева, Хациева, Халидова, Стракaнева, Короткова. Нагорне, Такаева Нохч-ГIалгIай АССР. Дагестански АССР Райпо системай а Кизлярa ОРСа а цIерагIа письмош-заявкаш телаш хиннай цар. Шоай предприятешта деза яхаш, цар дехаш хиннад Ужахов директор волча базера кхыча товарашца цхьана лимонни кислота хьатецилга. Лимонни кислота цу организацешка дIадохийтаргдоацилга ховшие а, цо резолюци язъеш хиннай Балаевга силадера товар дIакеда аьле. Балаева товар доадаш йола накладнойш хьаязъеш хиннай, хIаьта лимонни кислота метта оптови мах а лаьрхIе ахча луш хиннад.

Лимонни кислота дохкаш хиннад розничи махах следственни органашта гуча ца боагIаш бисача нахага. Ишта цар даьккхад 274563 соми 60 кепиги ахча.

Ужаховни Балаевни шоаш даьча зуламга хьежжа дукхача шерашка чубахка суд яьй Царна цхьана уголовни бехкеноахаме озаш ба харц тешал даь Чапхаев, Мусаев, Халидов. Царна а байзача бамъакъа ба лимонни кислота чам.

Л. РУСАК,
НГIАССР прокуратура отдела прокурор

Латвийски ССР халкъа артиста композитора Раймонд Паулса язду иллеш республике чIоагIа доархIаш а дезаш а хилар гуш да. Из бакъду «Микрофон» яхача Латвийски радио радиопередачай редакторашка а царга ладувгIараша а. ХIара шера эфире иллей конкурс чакхйоах цар.

Цига закъа лоацаш хул итташ эзараш радиога ладувгIараш. Шоаш радиога ухийтача письмош тIа цар язду шоашта дезаденнача латвийски композиторий иллеех. Эггара дукхагIча из ха дезаденна иллеш — эггара дикагIа доархI.

Радиога ладувгIараша иттазлагIа могадаьд Раймонд Паулса илли. Из да «Подарила Мария» яха илли. Из лирически илли тайп-тайпара ханаш йолча наьха дегашка дужаш да.

Латве эзараш болча телезрителашта бIаргадайра «Микрофон-81» яха концерт телеэкрана тIа.

СУРТА ТIА: «Подарила Мария» яха илли доаккхаш я «Кукушка» яхача берий ансамблара Лига Крейцберги дунен халкъашта юкъерча конкурсий лауреат илланархо Айя Кукуле.

В. СЕМЕНОВЕН,
Н. ПРЕДЕЛИСЕН сурт.
ТАСС фотохроника.

КУЛЬТУЧРЕЖДЕНЕША— ЦIЕЙШТА

Дезача деношта — СССР кхоаь 60 шу, Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу, из шиъ лоIамагIа Россига юкъеяха 200 шу дизара накъадолхаш Сунженски района культура учреждениша — клубашей библиотекашей — шоай балха массаларча формашцеи методашцеи гIо ду къахьегамхой хьинар айдара.

ХIара культура учреждений балха тIа керттера уйла тIайоxийт СССР чуреи арахьареи политика чакхйоахача кулгалдара лакъа КПСС-ага хилар, Советски пачхьалкхен общественно-политически строя совленаш, советски вахара хьисапа принципаш, халкъа хьал-тоаp, образовани, культура лакхъялар, хIара колхозе, совхозе, предприяте хинна социально-экономически хувцамаш дIахьокхара.

Тоъал кердаьнкхай клубашкара гойтара агитаци, социалистически яхьа лелимы цунах хьахуларашн довзийташ йола стационарнии дIаюха кхухьеи выставкаш, стендаш, фотовитринаш кийчъяьй.

Комплексни план оттаьй дезача денонта пропагайда ярш лерттIа накъадахаран беча политико-массови культурно-просветительни балха. Культура Цено, клуба, библиотека парткомашца цхьана кийч а яь гойтара агитаци хьаттехай нах бахача моттигашка, культура учрежденешка, производственни участкашка.

«Производства эффективностах балха дикалах — къахьегама гаранти!» — из девиз а йолаш экономически темах лаьца хаттарийн конийн сайренаш ю юрт боахама управленеца, «Знание» яхача обществаца, культура Цепца, клубашца, библиотекашца цхьаца.

«Са лаьтта — са кхел» яхаш дар шоайла яхь лелаеча коллективай культура Цеица, Нестеровскии Троицкий станицай клубашца хинна вIашагIкхетар; Карабуланерча дешархошцей производстве хьалхалаттарашцей хинна вIашагIкхетар «Прогресс, опыт, лехар» яхаш дар.

«Воаш тIадаха лаьтта цIена леладергда вай» яхаш девиз а йолаш конкурс-хьажкар чакхдаьккхар Карабуланерча культура Цено далкъа а лоацаш производственни участкашкара, нах бахача кварталашкара моттигаш цIенъяран тоаяран. «ХIаман хьурмат дар — коммунистически белгало» яхаш корта а болаш книжкаш дешарий конференци яьй, литература обзораш, книжкай выставкаш ю. Халкъа духьа, цун враза духьа — ишттаяр Орджоникидзевски станицерча культура Цепца цхьана яь агитбригадин обзорени. Къахьегамеи искусствах цхьоагIо яхаш корта а болаш чакхйоах мероприятеш: «Къахьегамхой художественни самодеятельни творчества Еррисоюзни фестиваль», «XI-гIа Сунженски музыкальни бIаьсти», къахьегамеи тIемеи сийлен кIираш.

Укх шера 23 январе райцентре хилар хьайбай боахамерча турпалий сайренаш-портреташ «Къахьегамо хазийтад цар цIи» яхаш хьалхалаттарий сий деш устни журналаш дийнад района колхозий ерригача производственни участкашка «ХIаравар — цхьй балха моттиге экономист» яхаш дар автоклуба, культура отдело чакхдаьха устни журналаш.

«Моральни кодекса законегIа» яхаш диспутаща книжкай обзораши кийчъю райцентрон культучреждешеи. «Доьнхача вахара кхьиг дIайолаеш да ю» яхаш ир школа йисейоаххаш бораштьа профориентаци ялара библиотекашца цхьана клубни учреждениша яь пресс-конференци.

«Вай — интернационалисташ» яхаш тематически сайренаш кийчъю районерча ерригача клубни учреждениша «ПартIатача республикай йохаргйовца союз» яхаш а культура районни Цешеи районни библиотекацеи цхьана Галашкарча культучреждениша кийчъяь тематически сайренаш. Уж хургьа Галашкарча культура ЦIагIа, цул тIехьагIа Мужича, МагIа Оалкамеи ЭгIа Оалкамеи.

ХIара квартале ергъа «Сийлен улга» тIара репортажаш, сайренаш, хьалхалаттарий портреташ, шоайла яхь лелаеча коллективай вIашагIкхетараш. «Шо дуне — вахара цхь хьисап» яхача сайрене лекцеш ергъа беседаш, книжкай обзораш ергъа.

«Сенох вIашагIкхет хьа алапи» яхаш тема а йолаш хургьа юрта боахамо специалистаца цхьана автоклубо ергйола выступлени. Района колхозий, совхозий производственни участкашка беседаш ергъа района специалисташа.

«Тоалойла хьо, са республика!» — шоай выступленешта ишта тема кийчъеш я хIана района ернга творчески коллективаш — илли оал. хаухараш ду, вокальни группаш, халкъа инструментий ансамблеи ВИА-и солисташ. Цар кийчъергъа СССР, республика, халкъаша лоаттабаь къовсам хестабеш йола репертуар.

З. ФЕВРАЛЕВА,
Сунженски района культура отдела заведующи.

6 ФЕВРАЛЬ

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 0.00. «Грознефтеоргсинтез» объединене предприятешка керараш хьехара проблемаш» яха экономически лектори. 11.00 «Фаьлгийн приключенейн дунен тIа» яха кинофестиваль. Гойтаргда «Андрюс» яха художественни фильм. 14.30. Къонача турпала — антифашиста денна

САЛОIАЧА ДЕНОШКА

хетадаьча политически плаката конкурс. 17.00 «Ленина сийна даха а дах болх а бу» яха выставки обзор. 19.00. Болх беш я «ВIашагIкхетар» яха дискоклуб.

Н. К. Крупская цIерагIа культура Дворец. 12.00. Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу дизара хетаьь «Ерригача планете ба тха доттагIий» яха берий утренник. 14.00. «Хьехамча — парте тIадилла декхар» яха беседа. 15.00. Грузински ССР-а хетаьь «Цхьан дезале» яха кинофестиваль.

Химиний культура Дворец. 0.00. Шахмати турнир. 10.30 «Массарел я низ болашагIа я машара арми» яха беседа. 11.00. Болх беш да «Цийсархо» яха берий кинотеатр. «Фаьлг кинохьатойтар». 14.00. «Химики» «Чайнеи» яхача командашта юкъера хоккеях дола ловзар. 18.00. «Нохч-ГIалгIайчене гIолла» яха кинообозрени.

Пролетбата цIерагIа культура ЦIа. 12.00 Керда заьча бераштa торжественни регистраци яр. 13.00. Саг йовлаяра-яхара торжественни регистраци яр.

Просвещене балхахой ЦIа. 12.00. «ХIаране цIи йоанкхаш дагалаца вай массава а» яха устни журнал.

7 ФЕВРАЛЬ

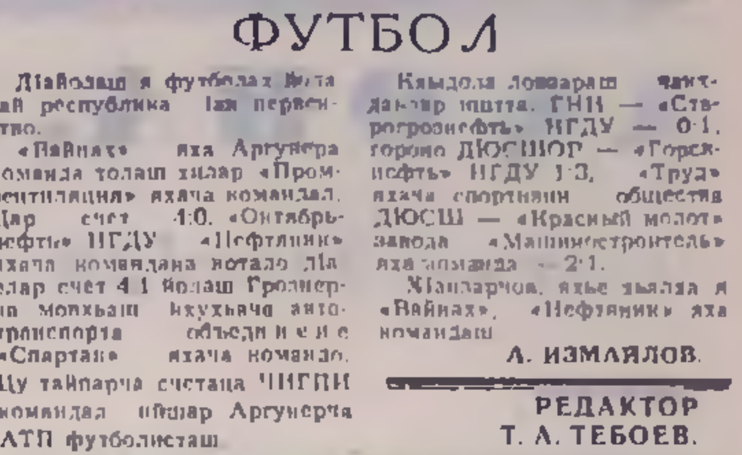
В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 9.00. «Юбилейнита накъадолхаш» яха радиогазет. 11.00. «Фаьлгийн приключенейн дунен тIа» яха кинофестиваль. Гойтаргда «Андрюс» яха художественни фильм. 13.00. Болх беш я «Кхелетари закони» яха берий клуб. Бокъонаш лорасча органий балхахашца вIашагIкхетар. 13.00 Киноискусства халкъа университет. «Ленфильма» дикагIа бола мастераш яха лекци. Гойтаргда «Де доацаш байнараш дийнабараштa юкъе ба» яха фильм. 16.00. «Седкъашта юкъе седкъа санна» яха Нохч-ГIалгIайчена хетаьь книжкай выставка-обзор. 19.00. Болх беш я «ВIашагIкхетар» яха дискоклуб.

Химиний культура Дворец. 12.00. «Денаьча гIуланхашта цийсархой тIахьехаш, сатем боацача дегаша бах турпалаш» яха берий утренник. 17.00. «Коммунистически ихетам луча хьехамча лоархIам» яха беседа. 18.00. «Нохч-ГIалгIайчене гIолла» яха кинообозрени.

Пролетбата цIерагIа культура ЦIа. 13.00. Болх беш да «Чебурашка» яха берий кинотеатр. 16.30. Болх беш я «Орбита тIа» яха кинолектори. 17.00. «ХIара болх дика ба — харжа хьайна бе зар» яха лакхерча классашкарча дешархошта хетаьь дискотека.

Н. К. Крупская цIерагIа культура Дворец. 15.00. Болх беш да «Къона ленинец» яха берий кинотеатр. 17.00. Грузински ССР-а хетаьь «Цхьан дезале» яха кинофестиваль.

А. М. Горьке цIерагIа клуб. 12.00 «Музыка дунен тIа» яха беседа. 13.00. Берий кердача художественни литература обзор. 14.00. Болх беш да «Искорка» яха берий кинотеатр. 20.00. «Икар» яхача дискоклуба керда программа.

ФУТБОЛ

ДIайолаш я футболах йиса вай республика Iаи первенство.

«Вайнах» яха Аргунера команда толаш хилар «Промвентиляция» яхача командал. Цар счет 4:0. «Октябрьнефть» НГДУ «Нефтяник» яхача командана котало дIаелар счет 4:1 йолаш Грознерча моикьаш ккухьача автотранспорта объединене «Спартак» яхача командо. Цу тайпарча счетаца ЧИГПИ командал цIоар Аргунерча АТП футболисташ.

Кьыдола ловзараш чакхдаьнкхар иштта. ГНИ — «Ставропольнефть» НГДУ — 0:1, гороно ДЮСШОР — «Грознефть» НГДУ 1:3, «Труд» яхача спортивни общества ДЮСШ — «Красный молот» завода «Машиностроитель» яха команда — 2:1.

ХIаиларчоа, яхье хьалха я «Вайнах», «Нефтяник» яха командаш.

А. ИЗМАЙЛОВ.

РЕДАКТОР
Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

I ПРОГРАММА
6 ФЕВРАЛЬ

8.00 — «Хан».
8.45 — Музыкальни комментари.
10.25 — «Школа, хай-ноанай».
10.55 — «Дешара го».
11.40 — «Спортлото» [illegible] тираж.
11.45 — «Музейни выставкни [illegible]» Куприна [illegible] произведеней выставка.
12.10 — Классически [illegible] СССР чемпионат.
12.00 — «Советски вахара». Халкъа депутатий Нальчикски горродской Совета балхах.
13.20 — Пачхьалкхен академически оперни балетни Пермски театра балета артистий концерт.
14.00 — «Когало [illegible]». Фронте хиннача [illegible] 10-ча гвардейски эскара ветеранаш вIашагIкхетар.
15.10 — «Кердадараш».
15.40 — Фильм — бераштa «Лаьна Русланн цун [illegible]».
16.50 — Мультипликационни фильмий программа.
17.25 — «Хьайбай дунен тIа».
18.25 — Политически обозревателя Ю. А. Летунова беседа.
18.55 — «Вальс, вальс, вальс».
19.40 — Зорана тIа — поэт. «Барышня и хулиган». В. Маяковски [illegible] художественни фильм.
20.30 — Фигурни хьехаме [illegible] Европа чемпионат. Спортивни хьалхараш. ШолгIа дакъа программа. Францера передача.
22.00 — «Хан».
22.35 — Музыкальни программа.
00.20 — Конькобежни спортах йола дунен чемпионат. Спринтерски многоборье. Голландера передача.
00.50 — Кердадараш.

20.45 — «Эрмитаж. Англи искусство». Фильм II-гIа.
21.15 — «[illegible]». Iилма-популярни фильм.
22.00 — «Хан».
22.35 — «ЦТ экрана тIа — [illegible]. «[illegible] вIашагIкхетар». Художественни фильм.

I ПРОГРАММА
7 ФЕВРАЛЬ

9.00 — «Хан».
9.45 — ДIадоаь Тюменски областной филармони [illegible] ансамбле.
10.30 — «Будильник».
11.00 — «Советски Союза [illegible]».
12.00 — «[illegible]». Iилма-популярни программа.
12.15 — «[illegible] почта». Музыкальни программа.
13.15 — «[illegible]». Киножурнал.
13.30 — «Юртара сахьат».
14.30 — «Музыкальни киоск».
15.00 — Фигурни хьехаме [illegible] Европа чемпионат. Кхалнах. ШолгIа дакъа программа. Францера передача.
16.45 — И. С. Тургенев. «Дайи тIехьен». Пачхьалкхен академически [illegible] театра фильм-спектакль.
18.30 — Мультипликационни фильмий программа.
19.00 — «Дунен халкъашта юкъера панорама».
19.45 — «Кинокхоьхбара клуб».
20.45 — «Фигурни хьехаме [illegible] Европа чемпионат. Хьехамча выступленеш. Францера передача.
22.00 — «Хан».
22.35 — [illegible] выступленеш дIадовлар.
23.35 — Конькобежни спортах йола дунен чемпионат. Спринтерски многоборье. Голландера передача.
24.00 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

9.00 — Iуйранара гимнастика.
9.15 — «[illegible]» (Физкультурни [illegible]).
9.35 — «[illegible]». Телевизионни художественни фильм.
10.35 — «Iуйранара почта» яха музыкальни программа.
11.05 — «Саг. Лаьтта. Дуне».
11.35 — Кинопанорама.
12.30 — Т. Манн. «Будденброки». Телевизионни спектакль. [illegible] дакъа.
14.45 — «[illegible]». Iилма-популярни фильма премьера. Социалистически Къахьегама Турпалхочох, СССР Пачхьалкхен премей лауреатах, авиаконструкторох А. И. Микоянах. Азербайджански ССР телевидене программа.
15.05 — «[illegible]». Литературни альманах.
16.05 — Азербайджански ССР пачхьалкхен [illegible] оркестра концерт. Дирижер — Азербайджански ССР халкъа артист, СССР Пачхьалкхен преми лауреат Н. Рзаев. Солисташ — дунен халкъашта юкъерча конкурсий лауреаташ [illegible].
16.30 — «Кинокхоьхбара клуб».
17.30 — «[illegible]». Концерт.
18.00 — Хоккейх йола СССР чемпионат. ЦСКА — «Химик». Перерывашка — «Дунен халкъашта юкъера обозрени».
19.25 — Горнолыжни спортах йола дунен чемпионат. Австрера передача.
20.20 — «[illegible]». Телевизионни документальни фильм.
20.50 — «[illegible], бераш!».

II ПРОГРАММА

9.00 — «Зарядка е [illegible]».
9.25 — ДIадоаь «Коллегиум музыкум» ансамбло (Югославия).
9.45 — «[illegible] вIашагIкхетар». Художественни фильм (ЧССР).
10.55 — «[illegible] — [illegible]».
12.00 — «Горизонт». «[illegible]» яха телевизионни альманах.
13.05 — «[illegible]».
13.20 — Т. Манн. «Будденброки». Телевизионни спектакль. ШолгIа дакъа.
14.35 — «[illegible]».
15.40 — «Тха корреспондентана дуне». Обозрени.
16.10 — [illegible] П. Христова. (Болгари).
16.35 — Мультфильмаш.
16.50 — Октябре 65 шу дизара. «Тха биографи». 5-гIа фильм. «Шу 1921-гIа».
18.00 — Хоккейх йола СССР чемпионат. «Спартак» — «Динамо» (Москва). Перерывашка (18.50, 19.25). Горнолыжни спортах йола дунен чемпионат. Австрера передача.
20.15 — г. [illegible] культура ЦIен балалайкай оркестра выступлени.
20.30 — «[illegible], бераш!».
20.45 — «Эрмитаж. Испани искусство». Фильм 12-гIа.
21.30 — «[illegible]». Кинопрограмма.
22.00 — «Хан».
22.35 — «[illegible]» («Максим Максимыч», «Тамань»). Художественни фильм.

РАДИО

6 ФЕВРАЛЬ

6.30 — «Юртара вахар» (нохчий меттала).
6.45 — Хоамаш.
6.50 — Передачей программа (эрсий меттала).
6.57 — Передачей программа (гIалгIай меттала).
[illegible]

21.10 — [illegible] концерт.
21.45 — Нохч-ГIалгIай хоамаш.

7 ФЕВРАЛЬ

6.34 — Передачей программа (эрсий меттала).
6.35 — Передачей программа (нохчий меттала).
[illegible]

Грознерча экранаш тIа

«АТЛАНТИДА БАЬЧЧАШ»

Дукха юкъаш вайна массанена хезача Бермудски гIайренех да английски кинематографисташа даьккха сакъердаме сюжет йола «Атлантида баьччаш» яха фантастически фильм.

Бермудски гIайренех йола легендаш массала а цецбоаккхаш тамашийна я.

«Техаса роза» яхача шкунаца профессор Айткена кулгалдеш йола Iилма-тохкама экспедици йода мифически Атлантида я яхилга бакъда е бакъдац тахка. Миче яхай ца хоаш яйна дIаяьнай из. Цу хана дена цунах дукха хабараш да Iилмахошта юкъе лелаш...

Вай зама хьатIаотталехьа греканаша дувцаш хиннад Атлантически океана юкъе улла, Iалаьмате дукха нах баха цхьа гIайре, мохк вгарах форда чуяха хиннай, яхаш. Из бакъда е бакъдац ховш дац. Цунах вай ца теше а, теша безача этаб фильма турпалаш. Уж хул цу Iалаьмате кхерамеча мифически мехка, хIаьта бовчара а бовл. Царех цаI Атлантидера юха а верзац. Кхыметтел зале багIа зрителаш а Iалаьмате чIоагIа кхерабеш цIаьхха гучаьнача йоккхача тамашийнача дайнача хIамо дIакхоал из. Цунах кхеравеннар доха хIама дац, хIана аьлча, вайна гур фантастически фильм доландаь. бераша оалаш ма хиллара, «бакъдацар из-м». Цхьа бакъда, приключенех дола кинокартинаш дезачарна укх фильме бонкха салоIам хургба.

Керттера ролаш ловзеш ба Макклюр Дуг, Гилмор Питер, Риммер Шейн, Броди Лев, кхыбараш.

«ИНКАЙ ДАЙНА ДОШУВ»

Джек Лондона дувцарах е фильм даьккхад Румынен, Францен, ФРГ-ен кинематографисташа. Укх тIа дувц массехк бIаь шу хьалха хиннача хIамаех, индейций бIарчча племенаш йоаеш, царгара лаьтташ хьадоахаш, инкаш дошув доахаш йола рудникаш лохаш цанна тIехьбаьнна испанцаш хьийзача ханах.

Фильме вайна бовзийт Сан-Францискера хьавенача, «Перальто Ойл» яхача машинаькъа компане паровоза машинисталла болх бе этача инженера Брайнан Имы яхача къонача индианкаcи юкъера, тIеххьара кьиза кхел а хиле дIаотташ бола безам. Компане дукха ахча лу балхах, хIана аьлча, Перальто яхача городока бертрихача бахархошта боккха кхерам тIатесса машинаькъа гонахьа хьувзаш йноте бандо йолаидаь. Имыца вахаш волча Брайнано рудникашна бодаш боли ниъ бовзаш ба моттиш, даиман Брайн лораеш я Ияты бандо. Цу гIуланхах кхета а кхийтте, балхара дIа а вальна Кишлинтамбо яхача лоамашка дIавода из шиъ сеса цаца. ЦIаьха укхаза йовш цунна инкай къайле...

ДIахододар довзаргда фильмага хьежача зрителашта.

ЮХА А ЭКРАНА ТIА

Укх кIира юха а экрана тIара хьагойташ хургья «Капитана Врунгела керда приключенеш» яха кинокомеди.

Капитан Врунгель — вай мехкара барон Мюнхаузен, бакъда, укхал чIоагIагIа нахах тешаш, хььналагIа, леладер юхамачахьа зоале а поха ца вохаш вар.

Вай бераштa дезаши уж чIоагIа тIаккхувши да из книжка, бакъда, фильме кIезиг-дукха хийцай сюжет, цунна юкъейоалаьй тахана вай заман сакъердаме проблемаш — укхаза я Бермудски треугольник, телевизионни комментатор, телетайп. Из дерриге а хул дешархочун Лопатухин Васий фантазех.

Фильме дукъа лоацаш ба вай мехка цIи хеза комедийн актераш Пуговкин Михаил, Вачнандзе Зураб, Мартинсон Сергей, Басов Владимир, Крамаров Савелий, дешархо Маркин Анна-дий, кхыбараш.

Н. КОВАЛЕВА.

ФЕ ХИЛА

Ростов — Баку бодача наькъа тIа Грозненски районо ГIудерс яхача юртага хьа [illegible] наькъа [illegible] йоагIаш хилар [illegible]. Цу [illegible] тIаьхьа доладаш дола дар 50 метрал [illegible] бIаргагац, [illegible] тIа шо бар, [illegible] цу метте ма мотта шорлита [illegible].

Вахьдар [illegible] ин средствий [illegible] лаш лела [illegible] шорлиш. [illegible] тIа хьийза [illegible] шоалатIчоа тIаькхайта бар [illegible] тIахьарча [illegible] духьаля йовгIарашта ниян балар духьа. Автомашиний цу колоннана эттарa [illegible] латтар «Москвич». Цун водителя лагадинар, чIоагIа довлаш докк а новкъа уллаш из а болла ше а. тIаккхача йоалавш сиха йовгIаш г. Ереванерa «Союзтотранса» доалахьара В. В. Юзова лелаш йола «Вольво» яха грузовой автомашин ма шиъ вахи. Уж [illegible] машин [illegible] [illegible] ЧIаха [illegible] тIе [illegible] «Москвич» цу [illegible].

хьаллах [illegible] чархиета юкъе нийсбелар. Царна юкъе ниисбелар кхы а массехк грузовойи легковойи автомашини, уж а ядар вIашин [illegible] 50 метр [illegible] наькъа тIа а къевета [illegible] дIа кхьа [illegible] «Москвич» водитель [illegible] бар. [illegible] пунца [illegible] пассажир [illegible].

Наурски районе Моздок — Кизляр бодача наькъа 304 километре легковой автомашина водитель «[illegible]» [illegible] А. Х. Хусаинов ма [illegible] тIатесай Ставропольни [illegible] конструкций заводе К. Н. Антонов лелаш дола грузовой автомобиль [illegible] легковой автомобиля води тель лоадам боацаш чох мара на ца ши висвала а, дергволаш чох йир цунца вагIа ча пассажира.

Машинаш ухача наькъашка гIолла [illegible] ца ухаш хул цхьабола гIашлой. Дукхьар укх шера цхьан кIирь бетта [illegible] болаш вай республикина наькъашка 30 сонагIа аварi яьй. [illegible] сеналара [illegible] на йоацаш [illegible] цар [illegible] боаи [illegible] социалистий духьа, [illegible] [illegible] балаш [illegible]. [illegible] приаллам [illegible] 10 [illegible] 100 [illegible].

нах ба царна юкъе нийсбенараш: Р. М. Беляк — Октябрьски райфинотдела керттера бухгалтер, Р. С. Алиев — Грозненски район товаровед, С. А. Арутюнян — [illegible] комбината водитель, П. Я. Краснощеков — [illegible] управлене СМУ-10 водитель, Н. Григорьянц — Грозненски [illegible] института студент, Н. Немцов — Сунженски района Ленина цIерагIча колхоза керттера экономист.

ДIадахача кIирагIа (30 январера 4 февралэ кхаччалца) республика наькъашка 14 авари яьй, 5 саг ве а вуш, 10 саг човвина а ош.

НГIАССР МВД ГАИ.

ФЕВРАЛЕРА ХАОТТАМ

СССР Гидрометцентра бечa хоамах Нохч-ГIалгIай АССР территоре тIа февраль бетта юкъера лаьрхIача хургйола фегара температура норман кIезига лакхагIа хила таро (норма — 2,2 градус шелал).

Бетта йоачаш хила тарлу юкъера лаьрхIача дукхача шерашка хинначул дукхагIа (город Грозне норма 21 миллиметр).

1950 шера дена хьенача город Грозне [illegible] фегара температура 22,3 градус [illegible] хиннай. 1938 шера февральe [illegible] фегара температура 10,3 градус шелал хиннай [illegible] шера 12 февральe.

1973 шера февральe норма 21 миллиметр йолаш хинна йоачаш 32,5 миллиметр я.

ТХА АДРЕС: 364057, г. Грозный, Маяковски ул., 92. Телефонаш: редактора — 2-45-87; редактора заместителя — 2-85-07; бехктоагIа секретара — 9-24-00, [illegible] пайни оахара — 9-24-04, промышленностех транспортех — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-00, культура — 9-24-05; кисьмой — 9-24-07, корректорски — [illegible].

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-87; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 9-24-00, [illegible] партийной жизни — 9-24-04, промышленности и транспорта — 9-24-01, сельского хозяйства — 9-24-00, культуры — 9-24-05, писем — 9-24-07, корректорской [illegible].

[illegible]

«Грозненский рабочий» издательстве типографи, Маяковски, 92.

Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92.

[illegible]